

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDACTIE

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. A. van Heteren, Werkendam; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a/d Rijn; Ds. D. Slagboom, Doornspijk; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, 's-Gravenhage-Scheveningen; A. Beukers, Alphen a/d Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a/d Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10.- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De ongeziene dingen

De dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

2 Cor. 4 : 18b.

De apostel spreekt hier een waarheid uit, die toch wel waard is om in grote ernst te worden bedacht. Een waarheid, die voor ons van de allergrootste, van allesbeslissende betekenis is. Immers, wat zegt de apostel hier? Dat alles, wat gezien wordt, tijdelijk is. Dat allereerst. En wie van ons zal het tegen spreken? Wie van ons zou van de dingen, die gezien worden, durven zeggen dat ze nooit, nooit voorbijgaan? Dat ze eeuwig zijn? Niemand toch! En is het dan niet dwaas en roekeloos om toch op te gaan in, om toch ons hart te verpanden aan de dingen, die gezien worden en die daarom vergankelijk zijn en voorbijgaan. De gedaante, het schema van deze wereld gaat toch voorbij? Zeker, de dingen die gezien worden zijn niet zonder betekenis. Ze hebben hun waarde. En ze mogen en moeten onze aandacht hebben. Wie zou het willen ontkennen? Maar toch: ze zijn tijdelijk! Straks ontvallen ze ons! En dan zou het voor ons toch een eeuwige teleurstelling betekenen en een eeuwige wroeging, wanneer we van de zien-lijke dingen onze afgoden hebben gemaakt. Wanneer we geleefd zouden hebben alsof de dingen van beneden het één en het al zouden zijn! Zingen we niet van "de mens, die grote schatten heeft; wiens machtig huis in eer en aanzien leeft. Maar hij zal niets in 't sterven met zich dragen; zijn naam, zijn roem, 't ligt al terneer geslagen!

Bovendien: wij zijn van huis uit paradijsmensen! Tot geluk geschapen! En na de zondeval is de mens een geluk-zoeker gebleven. Maar hij zoekt het geluk daar, waar het nooit te vinden is. Hij zoekt het in de dingen, die gezien worden! Maar hij ervaart dat die dingen toch niet echt gelukkig maken. Ondanks alle voorspoed en weelde blijft er toch een leegte van binnen, die door alles van beneden niet kan worden gevuld. En het uitnemendste van dit leven blijkt moeite en verdriet te zijn. Het jagen naar de dingen, die gezien worden kost moeite en inspanning en het verkrijgen ervan geeft toch niet de voldoening, die ervan werd verwacht. De dingen, die men ziet, zijn tijdelijk! Dan gaat het dus om de dingen, die iedereen ziet en die vergankelijk zijn, de dingen van deze tijd.

Er zijn echter ook nog andere dingen, zegt de apostel. Dingen, die men niet ziet. Maar die dingen zijn eeuwig. Ze verliezen nooit hun waarde. Tot in eeuwigheid niet! En ze gaan in waarde alle zienlijke dingen oneindig ver te boven. Niets, niets van alles wat deze wereld te bieden heeft weegt er tegen op. Er is geen sprake van enige gelijkwaardigheid. De dingen, die men niet ziet, vormen het allerhoogst en eeuwig goed: het goed, dat nimmermeer vergaat! Wat geen oog heeft gezien en wat geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgeklommen, maar wat God bereid heeft voor allen, die Hem liefhebben. Het is de heerlijkheid Gods, de glans van Zijn deugden. Het is de gemeen-

schap met God, de vereniging met God, het altijd-bij-de Heere-zijn. Het is Christus, het is de Koning zien in Zijn schoonheid met Zijn Naam op het voorhoofd. Het is het voor eeuwig gelaafd worden met het water des levens, het is het aanzitten aan de bruiloft des Lams, het dienen van God dag en nacht in Zijn tempel.

De dingen, die niet gezien worden! Maar de apostel ziet ze toch. En hij spreekt toch niet alleen voor zichzelf, maar namens heel de strijdende kerk hier op aarde, wanneer hij zegt: "Daarom vertragen wij niet: maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid; dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig!"

De dingen, die men niet ziet! En toch worden ze gezien, aangemerkt, aandachtig beschouwd, doelbewust. De dingen, die niet gezien worden. Maar ze worden gezien met het oog des geloofs. Het geloof is toch de vaste grond van de dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men *niet ziet!*

Welnu: met het oog des geloofs mag Paulus aanmerken de dingen, die men niet ziet! En daaruit mag hij moed scheppen. Dat bewaart hem voor de moedeloosheid, geeft hem moed om verder te gaan, om door te strijden, om "niet te vertragen". Hoewel de "uitwendige mens", hoewel zijn leven in deze wereld dan in verdrukking en lijden mag ondergaan, zijn "inwendige mens", zijn leven met Christus door God gevoed, groeit bij de dag. De dingen die gezien worden behoren tenslotte bij dat hele scala van verdrukkingen, die zeer haast voorbijgaan. Maar hij mag kracht putten uit het zien in het geloof op dat gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid.

Lezers: waar onze schat is, daar zal toch ook ons hart zijn. Leerden wij door de genadekracht van de Heilige Geest het woord van de Heere Jezus al ter harte nemen: vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft en waar de dieven doorgraven en stelen. Maar vergadert u schatten in de hemel! De dingen, die niet gezien worden. Is onze wandel, is ons burgerschap, is ons domicilie al in de hemel? Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, de dingen, die niet gezien worden! Dan komt het met de andere dingen wel goed. Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, zou Hij ons ook *met Hem* niet alle dingen schenken?

*Bezwijkt dan ooit in bitt're smart
Of bange nood mijn vlees en hart;
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed:
Mijn Rots, Mijn Deel, mijn eeuwig Goed!*
Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Hartelijk dank voor de ontvangen giften tot een totaal bedrag van f 415.-. Hiervan was f 250.- bestemd voor de school in Dundas en het overige voor ons blad, waarvan f 25.- via ds. v.Z.

Verder konden we in de afgelopen periode weer 5 nieuwe abonnees inboeken.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

Voor de school van Dundas en Hamilton is er weer een verrassend bericht. De Chr. Geref. kerk te Middelharnis zond ten behoeve van de school een bedrag van f 2000.-. Hartelijk dank hiervoor.

B.

Staan in

Wanneer het gaat over een predikant, dan staat hij in een ambt en hij staat in gemeente X. Nu in het ambt staat men niet roerloos en in een gemeente niet werkeloos. Vandaar dat het woord "staan", of "staat" een eigen betekenis heeft. Een betekenis, die niet onderschat mag worden. Het heeft voluit te maken met het ambt. Het ambtswerk. Dit werk is opgedragen. Opgedragen door de Heere Zelf. Het staan in het ambt, houdt in het staan in de dienst van de Heere. Vandaar dat aan de Heere rekenschap moet afgelegd worden van alle doen en laten.

Vervolgens staat men in een gemeente. Een gemeente door de Heere aangewezen. Het arbeidsveld is van de Heere. Een geroepen dienaar weet, gelooft: hier moet ik zijn. Hier moet ik werken. Nu moet het staan "in" steeds blijven spreken. Elke predikant moet zich bewust zijn, dat dit heel wat inhoudt, want eenmaal zal hij voor de troon van de Heere rekenschap moeten afleggen van Zijn dienstwerk. En een predikant gaat niet om met hout of steen, maar met mensen. Met jongeren en ouderen, die allen een ziel hebben. Eén leven hebben.

Nu worden er in Gods Woord en bijzonder in de pastorale brieven van Paulus heel wat lessen, levenslessen gevonden, die ter harte dienen genomen te worden door elke ambtsdrager. Wat Paulus o.m. aan Timotheüs schrijft is niet voor hem alleen. Het is ook niet zo, dat het slechts voor de eerste tien dienstjaren is. Het blijft gelden tot het laatste dienstuur.

Met nadruk schrijft Paulus: "heb acht op uzelf en op de leer, volhard daarin; want dat doende, zult gij en uzelf behouden en die u horen".

Heb acht op uzelf. De zelftucht mag niet ontbreken. Het bezig zijn met anderen is goed, maar niet met voorbij zien van zichzelf. Eigen ziel en zaligheid mogen niet voorbij gezien worden. Het ambt op zich maakt niet zalig. Ook niet het gebruikt worden op zich. Een ambtsdrager moet steeds staan onder de kritiek van Gods Woord. Hij moet aandacht hebben voor eigen geloof, gebedsleven en eigen Godsvrucht. Dit alles is niet een vanzelfsheid, al preëkt men nog zo gereformeerd of bevindelijk. Gelijk een gemeentelijk kan geloven het is met mij in orde of het komt met mij in orde, zo kan een predikant zich ook optrekken aan zijn werk in de gemeente. Ook blijft het geestelijk leven niet vanzelf op peil. Niets blijft vanzelf op peil. Een motor heeft brandstof nodig en een kind voeding en

onderwijs. Het laatste is ook van levensbelang.

Voor de prediking en het pastoraat is het ook van belang. Want de prediking mag niet vervallen in algemeenheden, in geijkte patronen en in het steeds herhalen van bekende clichés. Is dit zo dan is er elke zondag wel een andere tekst, maar de preek op zich is van week tot week hetzelfde. De veelzijdigheid van het Woord spreekt dan niet. Vandaar dat preken niet zo maar iets is. Het vraagt veel gebed en overleg. Overleg met de Heere om licht, zicht, inzicht. Inzicht in het Woord.

Een predikant mag zijn eigen ziel, zijn eigen leven niet voorbij zien. Hij moet met zichzelf bezig zijn, om zijn ervaringen in de prediking, het pastoraat te laten spreken? De Heere zegt niet: predik je eigen ervaringen. Geef die door. Laat die horen. In alles, in alle werk moet wel uitstralen, geen vreemdeling te zijn van het werk van Gods genade. Een geroepen dienaar zou ook niet durven voorgaan zonder kennis van genade. Zonder Goddelijke roeping en zending. Maar met die wetenschap moet er zijn afhankelijkheid, het heraut, het slaaf willen zijn. Een heraut ontvangt de boodschappen en geeft die door. Een slaaf moet doen de wil van zijn heer. Waar nu liefde tot de Koning mag zijn, daar is ook steeds de vraag: "Laat ik niet verslappen, laat ik niet een routine-werker worden."

Paulus heeft het ook over het acht geven op de leer. Opvallend is dat Paulus het woord leer regelmatig gebruikt. We komen het nogal tegen in zijn brieven. Opmerkelijk is dat dit woord in de kerk niet altijd hoog genoteerd staat. Jammer, want men heeft de leer nodig. De leer is onmisbaar. Want naar de Schrift moet er onder verstaan worden de ganse openbaring des Heeren. De heilsleer van de Drieënige God. Het werk Gods in de tijd, voor de tijd en de eeuwigheid. Het werk des Heeren voor de mens en in de mens. Nu staat de leer van de kerk daar niet los van. De drie formulieren van enigheid zijn maar niet een stel formulieren, waar je mee doen kunt en kunt omgaan naar willekeur.

Het woord "leer" is gevuld, verstrekkend. Natuurlijk met begrenzing in het Woord zelf aangegeven.

Immers over het af en toedoen wordt het oordeel des Heeren gegeven. Nu moet in de leer volhard worden. Paulus gebruikt een woord, dat de betekenis heeft van er weer telkens bij terugkomen en uit de bron putten. Welk een roeping, welk een plicht heeft een dienaar van het Woord. Maar ook welk een heerlijke taak. Want het bezig zijn met de bron, het putten uit de bron, heeft ook persoonlijke vrucht. Geeft al zegen op de studeerkamer. Verkwikking en aansporing om door te geven, wat de Heere in Zijn Woord deed vinden. Vandaar dat het verblijf in de studeerkamer nodig en nuttig is. De biddende omgang met het Woord is geen verloren tijd. Het zich mogen verdiepen in de tekst, in de leer van de kerk is rijk. Het leidt tot het gebed: "Heere mag het goed door gegeven worden in de prediking. Laat het overkomen. Tot zegen zijn voor oud en jong. Nu wordt er door Paulus wat aan toegevoegd. De tekst zegt het: "Want dat doende zult gij én uzelf behouden en die u horen".

Om behouden worden gaat het. En bewerkt men dit zelf, of kunnen we elkaar daartoe leiden? Dit mogen we niet lezen in noch afleiden uit Paulus woorden. De zaligheid hangt niet af van enig mens, wie hij ook zou mogen zijn. Zalig worden is enkel Gods werk. Daar heeft Paulus de gemeente van Korinthe goed van overtuigd. Want hoe was men niet bezig, puur menselijk met Goddelijke zaken. Zalig worden is vrucht van Gods genade. Echter de Heere gebruikt mensen. Welk een gunst is het bezig te mogen zijn als instrument, als slaaf van de Heere tot redding uit de grote verlorenheid. Mensen worden uit de diepte van hun val door de prediking onder de bediening van de Heilige Geest geplaatst op de hoogte van God souveraine genade in Christus Jezus de Heere.

Behoudend wil de Heere werken door Zijn dienst. Tot zaligheid van de dienaar en die het horen.

Treffend schrijft Calvijn: "God weliswaar alleen behoudt. Van Wiens eer het niet geoorloofd is, dat ook maar het kleinste deeltje

wordt overgebracht op mensen. Maar God doet niets af van Zijn eer, wanneer Hij het werk van mensen gebruikt om het behoud te bewerken. Het is volledig een werk van God; omdat Hijzelf het ook is, Die goede herders vormt, en die hen leidt door Zijn Geest en die hun arbeid zegent, opdat die niet tevergeefs zij".

Deze overdenking is naar aanleiding van 1 Tim. 4 : 16: "Heb acht op uzelf en op de leer; volhard daarin; want dat doende, zult gij én uzelf behouden én die u horen".

Ds. M.C. Tanis

Nederlandse Geloofsbelijdenis

13.

Van de schepping aller dingen.

We worden geleid naar artikel 12. 't Lijkt me goed enkele opmerkingen vóóraf te maken. Dan weet u waarover het voor ditmaal gaat en in welke richting de behandeling van dit artikel zich uitstrekt.

Het geheel biedt veel stof. De schepping aller dingen, de voorzienigheid, de schepping van de engelen en de val van een deel van de engelen komen in dit gedeelte van onze belijdenis in het gezicht. We zullen ons wat moeten beperken. Gods voorzienigheid wordt in het volgende artikel weer en uitgebreid beleden. We zullen er dus bij leven en welzijn de volgende keer aan toe komen. De schepping van de engelen en de val van die tot duivelen worden hoop ik apart te bespreken. Zo blijft er voor ditmaal over: de schepping aller dingen. "Wij geloven, dat de Vader door Zijn Woord, dat is door Zijn Zoon, de hemel, de aarde en alle schepselen uit niet heeft geschapen, wanneer het Hem heeft goed gedacht, aan een iegelijk schepsel zijn wezen, gestalte en gedaante, en onderscheiden ambten gevende, om zijn Schepper te dienen". Die éne zin is dus het onderwerp voor deze keer.

Belangrijk is het ook, dat we de gerichtheid van artikel 12 zien. Het gaat niet om het bespreken van allerlei vragen en problemen over en rondom Gods schepping. Zij waren er in de tijd van de opstelling van onze belijdenis. Zij zijn vandaag vermenigvuldigd. Het ongelooft heeft nooit gezweven als het gaat om een werk Gods, zoals de schepping. Telkens komen nieuwe bedenkingen op tegen de schepping, toch blijft het ongelooft, dat er van het uur van de val is geweest. Het tooit zich iedere keer weer in een nieuw gewaad. Het gaat in artikel 12 positief om het gelóof in de schepping aller dingen. Ook dit artikel begint met: "wij geloven...". Het geldt niet alleen de werken van Gods genade, maar ook het werk van Gods schepping. We zijn mischien geneigd om te zeggen: kan de schepping ook niet buiten het geloof om erkend worden? Haast zou ik zeggen: we zien vandaag wat daar van terecht komt! Hier geldt het woord van Hebreë 11 : 13: "Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, also dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden". Het gaat hier om het "verstaan". Buiten het geloof is er wel een bepaalde mening over de schepping, maar niet dit verstaan. Calvijn schrijft in zijn commentaar op deze tekst: "want de gelovigen hebben niet alleen een lichtvaardige mening, dat God Schepper van hemel en aarde is, maar zij hebben een ingeworteld gevoel in hun harten en bekennen de ware God".

De schepping is voor onze belijdenis een geloofstuk. Dat bepaalt alles. Zo wordt God als Schepper erkend. Zo wordt gebogen voor het Woord, dat van de schepping spreekt. Zo is er troost voor die God vrezen in de almacht Gods, waardoor Hij alle dingen geschapen heeft. In die lijn willen we enige facetten van artikel 12 bezien. We staan dan niet buiten de vragen van vandaag maar begeren die alleen te benaderen vanuit het geloof in God als de almachtige Schepper.

Uit niet

Scheppen.... het is een woord, dat in onze tijd veel gebruikt wordt. Met steeds groter gemak wordt allerlei menselijk werk zo betiteld. Bepaalde grootse kunstwerken van schilders, bouwmeesters werd sinds lang al "scheppingen" genoemd. Doch in de laatste jaren is

dit woordgebruik nog verder uitgebreid. Uitdrukkingen als "creatie" en "creatief-bezig-zijn" zijn "in" geworden. Ik behoef het haast niet te zeggen, dat creatie toch schepping betekent. Voor de kleinste menselijke prestaties worden in alle kringen deze aanduidingen gebruikt.

Hoe arm komt dit alles uit tegenover het scheppen van God. Zijn scheppen is zo geheel enig van betekenis. Al onze pogingen om dat scheppen te vergelijken zijn ook in wezen met onvruchtbaarheid geslagen. Zijn scheppen is een openbaring, van Wie Hij is. Zo spreekt Gods eigen Woord van de schepping tegenover de afgoden. Zo begint het boek Genesis om alle aandacht voor Hem te eisen. "In den beginne schiep God de hemel en de aarde". Zijn scheppen is een daad van Zijn Goddelijke almacht, waar niemand anders ook maar enigszins aan toekomt. De profeet Jeremia spreekt tot het afgodische Israël om Gods enige betekenis te laten zien en van de afgoden af te brengen: "De goden, die de hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen vergaan van de aarde en van onder de hemel" (Jeremia 10 : 11).

Het geheim van Zijn schepping wordt hier beleden: "Wij geloven, dat de Vader.... de hemel en de aarde en alle schepselen uit het niet heeft geschapen". Uit niet! Wat betekent dat eigenlijk, het niets? Ik kan het niet zeggen. Laten we ook niet proberen dat met onze redeneringen te vullen, zodat dat "niets" toch weer "iets" wordt. Het heeft door de eeuwen heen niet aan pogingen ontbroken om dat te doen. Men heeft willen spreken van het niet-zijnde, de eeuwige ongevormde stof vóór de schepping. Sommigen hebben Genesis 1 : 2 zo willen verklaren: "de aarde nu was woest en ledig en duisternis was op de afgrond". Maar nee.... "God roept de dingen, die niet zijn alsof zij waren". We begeren mét Gods Woord en de belijdenis te blijven staan voor dit geheim.

De evolutie-gedachte, dat alles ontstaan zou zijn door een geleidelijke ontwikkeling, naar een in de dingen gelegen en werkende wet, ontnemt God de eer van Zijn Schepper-zijn. Dit wordt niet anders, als men daarbij een zekere Goddelijke leiding aanneemt. Het uitgangspunt blijft verkeerd. God wordt niet erkend als de bron van alles. Komt het ook telkens niet uit, dat de evolutie-gedachte een bespiegeling is van het verstand dat buiten God en Zijn Woord om de herkomst van die dingen verklaren wil? Geen één uitwerking van die gedachte is gelijk aan de andere. Men spreekt elkaar tegen. De ware wetenschap zoekt buigend onder Gods Woord in de vreze des Heeren de weg te gaan temidden van alle aanvechtingen, die er ongetwijfeld zijn. Dan wordt God verheerlijkt in Zijn scheppingsdaad. We hebben in onze tijd te doen met het uitdragen van de evolutie-gedachte en in een vorm die uitermate gevaarlijk is. Men wil deze verbinden aan Gods Woord. Ondertussen aanvaardt men dat Woord niet als het geïnspireerde Woord. Velen van onze jongere mensen komen er op allerlei manier mee in aanraking. Het is één van Satans pijlen, die op de ondergang uit zijn. Laten we er in bewogenheid bij waken. We staan er niet boven. Het zit in ons eigen hart om de Schepper te onteren. Biddend blijven bij deze belijdenis is de weg.

God goed gedacht

Wat is de diepste oorzaak geweest, waarom God de hemel en de aarde en alle schepselen geschapen heeft? Men heeft op die vraag antwoord willen geven in ijdele bespiegelingen. Sommigen zeggen: God had schepselen nodig om aan hen Zijn liefde te bewijzen. Vanuit Zijn eenzaamheid zou God alles hebben geschapen. Anderen zeggen: God moest Zich van Zijn overvloed ontdoen. Zoals een fontein het water omhoog spuit, zo heeft God de wereld noodzakelijk uit Zich laten vloeien. Door zulke gedachten wordt het schepsel naast of boven God geplaatst en zou God afhankelijk geweest zijn van Zijn schepping.

Onze belijdenis zegt het zo heel eenvoudig: het heeft Hem goed gedacht. Het wordt hier betrokken op het begin van de schepping, maar we kunnen het op héél de daad van Zijn schepping betrekken. God is de Volzalig in Zich-Zelf. Hij heeft geen wereld nodig

gehad. Hij heeft die in Zijn vrijmacht gewild. Achter Zijn schepping staat Zijn eeuwige raad. Het heeft Hem behaagd als de Drieënige God om schepselen te hebben. Schepselen, waarin Hij tot hun zaligheid Zijn eer zocht. Is het geen wonder? Hij, Die niets en niemand nodig had, heeft het gewild dat ook de mens er zou zijn om Hem groot te maken. Die vrijmacht sluit aan bij Zijn eeuwige vrijmacht, waarom Hij gevallen mensen behoudt en brengt tot de lof van Zijn Naam.

Tot dienst van de Schepper

Oorzaak en doel van Gods schepping zijn met elkaar verbonden. God schiep de hemel, de aarde en alle schepselen in Zijn vrijmacht, maar opdat zij Hem zouden dienen. Het gaat om de verheerlijking Gods. De hele schepping is openbaring van Gods deugden en is gericht op de verkondiging van Zijn lof. De Heere heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil. Onze belijdenis zegt het weer op zo'n eenvoudige en treffende manier "aan een iegelijk schepsel zijn wezen, gestalte en gedaante, en onderscheiden ambten gevende, om Zijn Schepper te dienen".

In elk schepsel komt het apart uit. Denk eens aan de dieren. Adam gaf die dieren namen elk naar zijn aard. Telkens lag er in die naam een ander wezen, dat bij ieder dier apart hoorde. Zo heeft God een rijke verscheidenheid en veelvormigheid in Zijn schepping gegeven. Hij gaf ook aan alle schepselen onderscheiden ambten. We hebben er al eerder op gewezen bij de verklaring van deze belijdenis: het woord ambt wijst hier op: taak, werkzaamheid. Naar Gods vrijmacht verleent Hij die aan elk soort schepsel apart. En in die gaven zocht te Schepper Zijn eer en lof. Al wat adem heeft love de Heere! Daar was het God om te doen dat die verscheidenheid des te meer Zijn deugden verheerlijken zouden. Des te meer zijn Schepper zou dienen.

Moeten we hier niet het meest aan de mens denken? Als in de volgende passage over Gods voorzienigheid gesproken wordt, wordt deze weer op Gods eer betrokken. Daar gebeurt het op een bijzondere manier. Daar wordt de mens genoemd. Hij onderhoudt en regeert het geschapene naar Zijn eeuwige voorzienigheid en door Zijn oneindige kracht... "om de mens te dienen, ten einde dat de mens zijn God diene". De mens, kunnen we nu ook ten aanzien van de schepping zeggen, is door Gódi gediend. Wat een goedheid Gods. Ook daarin dat Hij al die gestalten en ambten, die hele rijke verscheidenheid ten goede van de mens gegeven heeft. God kwam hem daarmee voor en heeft eerst dat alles bereid, vóórdat Hij de mens geschapen heeft. Maar nu opdat die mens Hem zou dienen, óók in wat de Heere rondom hem gegeven had in heel die schepping, waarover God de mens gesteld had in het Verbond der werken.

Hoe moet het vandaag spreken! Hoe gaan we met de schepping om die God gegeven heeft om de mens te dienen en opdat die mens Gódi zal dienen. We worden in onze tijd bepaald bij het bederven door de mens van Gods schepping. Het milieu-bederf is een actuele zaak. Maar voor wie de naam des Heeren belijden moet het op een aparte manier spreken. 't Gaat hier allereerst om de eer des Heeren, Die het van ons eist dat we als Zijn rentmeesters Zijn schepping zullen beheren. Alleen in die weg kan er verwachting zijn in de strijd tegen het milieu-bederf.

Dan is er de boodschap dat er verlossing is voor gevallen Adamskinderen in Christus tot verlossing én uitzicht op herstel.

De vraag aan ons!

Deze éne zin in onze belijdenis over de schepping aller dingen is een vraag aan ons allen. Hoe leven wij temidden van de schepping, waarin God ons gesteld heeft? We zijn "huurders". Zo heeft iemand het eens gezegd. Ons lichaam, onze ziel, alles wat aan ons is en dat we in dit leven bezitten is niet van óns, maar van Gódi. Hij heeft het gegeven opdat we daarmee Hem zouden dienen. Van nature doen we het niet. Wij zijn diep gevallen mensen, die Hem de rug hebben toegekeerd en in alles eigen eer bedoelen. Maar God doet Zijn eis niet teniet. Hij blijft naar recht van ons eisen, dat we met héél ons leven Zijn eer zullen zoeken.

Hebt u uzelf zó al leren kennen? Diep schuldig tegenover God, Die verantwoording eist van ons leven. Ook daarin, wat we met Zijn scheppingsgaven hebben gedaan.

Wat een eeuwig wonder, dat diezelfde God, Die door het Woord alles geschapen heeft, Zijn Zoon gegeven heeft. "En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond." De zonde sloeg de breuk. Onherstelbaar van 's mensen zijde. Maar Hij heeft de breuk hersteld. Door Hem is er verzoening van de schuld voor geheel onwaardige zondaren. En dat tot herstel van de ware dienst. De ware dienst, ook in het midden van een schepping, die zucht onder de vloek, die wij er inbrachten.

Allen, die door de Middelaar Gods en der mensen, toegepast door Gods Geest, van verzoening met God mogen weten, ervaren de troostgrond in de almachtige Schepper van hemel en aarde. Het levend geloof getuigt hier van de Váder Die alles geschapen heeft. Hij heeft alle dingen in Zijn Hand en staat er voor in naar Zijn eeuwig welbehagen, dat wij, door deze wereld geleid, straks zullen komen in de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde, waar alles God eeuwig zal dienen.

D. Slagboom.

Noach's geloofsgetuigenis

1.

"Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark voorbereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is."

Hebr. 11 : 7.

Door Gods genade heeft Noach een plaats gekregen in de galerij der geloofshelden. Gelijk hún leven, en dat van al de vromen, werd ook het leven van Noach gekenmerkt door het geloof. Zo is Noach één van de geloofsgetuigen van het Oude Verbond. Aan het geloof is Gods volk te herkennen. Voor een ieder komt het aan op het zaligmakend geloof. Hier valt de beslissing voor eeuwig wel of eeuwig wee. Immers, de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Zonder het ware geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Daarom is het refrein in Hebreë 11 steeds: "Door het geloof...". Waarom is er alleen in de weg des geloofs behoud voor zondaren? Omdat het geloof elke verdienste van de mens uitsluit. Als Gods Woord spreekt over het geloof, ligt daarin besloten het zaligmakend werk van God uit vrije genade alleen.

Wie door de wederbarende werking van de Heilige Geest in dat geloof mag delen, krijgt ook een leven des geloofs. Het geloof wordt in praktijk gebracht. Helaas ontbreekt dat zoveel in onze tijd. Men spreekt wel over geloof, maar over het geloofsléven en de oefening der Godzaligheid, horen we weinig. Hebreë 11 laat ons zien wat de kracht en de vrucht is van het geloof. Bij al die geloofshelden werd het gevonden, dat zij werkzaamheden kenden in de beleving van het ware geloof. En dat is zo belangrijk, want anders hebben we misschien niet meer dan een dood geloof. Kan zulk een geloof ons zaligmaken? Immers neen. Want Noach heeft door het geloof de ark voorbereid tot behoudenis van zijn huisgezin. Daar vinden we een kenmerk van het ware geloof. In dat geloof gaat men bouwen aan de ark, tot behoudenis. Hierin ligt Noachs geloofsleven verklaard. Hij werd bouwer van de ark; hij ging een schip bouwen op het droge. Hij moest een boot maken van zulke afmetingen, dat het dwaasheid leek. Het geloofsleven is dwaasheid voor de wereld en tot ergernis van de godsdienstige mens. Zelig echter die het geloof mag ontvangen en beoefenen.

Hoe kwam Noach ertoe om die ark des behouds te gaan bouwen? Dat heeft hij niet op eigen initiatief gedaan. Het is ondenkbaar dat hij uit zichzelf aan die bouw begon. Noach wist evenmin als zijn tijdgenoten dat de wereld waarin zij leefden, vernietigd zou worden. Van een zondvloed, van een Goddelijk oordeel dat de wereld zou treffen, wist

hij niets. Zo zijn we allen van nature blind voor het oordeel dat komt. We verstaan niet dat we door eigen schuld verloren liggen en dat we als kinderen des toorns het oordeel verdiend hebben. Doordat we ons van God hebben losgescheurd, zijn we in de duisternis. In die duisternis van de Godsvervreemding leeft een mens maar voort. Zo gaan er duizenden de grote oordeelsdag tegemoet. En of men nu werkt aan het oprichten van een heilsstaat op aarde of aan de ontwikkeling van een supermens, in z'n dwaasheid en blindheid rekent men niet met God tegen Wie wij gezondigd hebben. Het is als in de dagen van Noach: de aarde is vervuld met boosheid. 's Mensen gedachten waren enkel goddeloos en die ongerechtigheid bereikte de volle maat, zonder dat men het verstond. Zo reist de mens naar z'n eeuwig verderf. Blind voor het oordeel en de ondergang. Evenzeer blind voor de redding en zaligheid. Men verstaat niet dat er een wonder Gods aan onze ziel moet plaats vinden. Tenzij God het ons openbaart.

Noach kreeg een Godsopenbaring, en zo kwam hij tot inkeer. Daar ligt de oorsprong en de grond voor dat werkzame geloof van Noach. Dat ligt niet in de mens, noch in de omstandigheden, maar in God en Zijn onfeilbaar Woord. Noach werd door de Goddelijke aanspraak vermaand. God heeft hem Zijn voornemen aangaande de toekomst geopenbaard. De gedachten Gods zijn Noach bekend gemaakt. Welk een grote genade, dat Noach door God werd aangesproken. Noach deelde in dezelfde ellende, had niet minder schuld dan zijn tijdgenoten. Hij had er geen recht op. Naar Zijn vrijmachtig welbehagen heeft God hem aangesproken.

Met Zijn aanspraak komt God ook tot ons. Is het een wonderbaar voorrecht voor ons dat we onder de prediking van Gods Woord mogen verkeren? In dat Woord maakt de HEERE ons bekend dat de oordeelsdag komt. God laat ons verkondigen dat er een wonder aan onze ziel moet gebeuren tot onze zaligheid. De weg des behouds wordt ons gepredikt: zalig door het geloof alleen. Hoe groot is Gods lankmoedigheid! Voordat God met het oordeel van de zondvloed komt, maakt Hij Noach Zijn voornemen bekend. Merken we Gods genade hierin op? Voordat Christus als Rechter van het heelal het gericht zal houden, laat God nog Zijn Woord verkondigen. Opdat wij tot bekering zouden komen. Opdat het ware geloof ons deel zou worden. Onderkennen wij dat voorrecht? Wij zijn niet minder schuldig dan onze tijdgenoten. Wij zijn even diep gevallen als de mensen die hun zonde en goddeloosheid uitleven. De HEERE maakt nog onderscheid waar het van nature niet is. Die lankmoedigheid Gods mag ons wel een wonder worden. Het is niet vanzelfsprekend dat Gods Woord verkondigd wordt. Dat we de Bijbel kunnen lezen en de gang naar de kerk nog in vrijheid mogen maken, is een wonder van Gods genade. Spreekt het ons aan? Zien we het persoonlijk als een bewijs dat God geen lust heeft in onze dood maar in onze bekering en leven? Dat we onze grote verantwoordelijkheid verstaan! In het Woord des HEEREN wordt een Goddelijke aanspraak tot ons gericht.

Ds. J.P. Boiten.

Aan moeder

Utrecht, 6 januari 1831.

Hartelijk geliefde moeder!

Wij danken u hartelijk voor uw wensch ons toegebracht bij het begin des jaars: dat wij met ons huis den Heere mogen dienen. Dan gaat het toch alleen goed, als men eens vooral die beslissende keus heeft gedaan, om niet met een half, maar met een heel hart, niet uit een grillig voornemen, maar met vastberaden oprechtheid in ernst, niet voor eens, maar voor altoos zijn ouden Heer, dat is de Duivel, vaarwel te zeggen, hem zoo den dienst op te zeggen, dat men zonder bedenken de deur van het hart uitwerpt, zelfs dan, als hij ons dubbel loon en alle gemak en welvaart aanbiedt. Gelukkig is hij, die den armen, verachten en in Zijn volk noch dagelijks versmaadden en miskenden Jezus heeft gekozen. Velen zijn er, die denken, dat zij Hem dienen en ondertusschen zijn zij nog

nooit van Heer veranderd; zij dienen nog den ouden Satan, zooals hij zich soms voorstelt, in de gedaante van een Engel des lichts. Ach! dat zulke menschen eens leerden aan zichzelf te vertwijfelen, dat zij zich eens ernstig en in tegenwoordigheid Gods, die heilig en waarachtig is, en die niets door de vingers zal laten gaan, onbevooroordeeld afvroegen: Wie dien ik toch? Den Satan of den God des Hemels en der aarde, die mij geschapen heeft en mij tot hiertoe onderhoudt en in Zijn lankmoedigheid draagt? Ben ik uit Satans dwingelandij werkelijk verlost of lig ik nog in zijn strikken, waarin hij mij gebonden houdt naar zijn wil? Zou ik wel uit de wereld getrokken zijn, of ben ik er nog in? Ben ik wedergeboren of nog dood in zonden en misdaden? Ben ik bekeerd of onbekeerd? Een slaaf des duivels of vrijgemaakte des Heeren? Ben ik in genade aangenomen of rust de brandende toorn en schrikkelijke vloek des Allerheiligsten God, die een verterend en verslindend vuur is, nog op mij? Heden of morgen voel ik mij aangegrepen door den dood. Waar ga ik heen? Eén is de plaats mijner bestemming:

Hel of Hemel, de hooge plaatsen of de ijselijk geopende afgrond, vloek of zegen, leven of dood tot in eeuwigheid, gejuich met de engelen of wanhopig tandengeknars, jubelzang of gehuil en geweën?

Ach, hoe rampzalig is hij, die meent wat te zijn en toch niets is! Als het lijk naar de kuil gaat, dan is de ziel reeds uitgeblazen, weg is alle schijnwezen. Al het gemaakte naam-christendom en eigengerechtig vertrouwen op hetgeen men zichzelf heeft opgedrongen en niet van den Heere geleerd, helpt dan niet meer. "Ga weg, ga weg", roept de Heere Jezus, "Ik heb u nooit gekend!", en de ziel zinkt vertwijfeld weg. Waarheen - ? Naar de eeuwige verdoemenis! En te laat, te laat is alle berouw, nadat men de stem Desgenen, die riep: "Bekeer u tot den Heere!", versmaad heeft, wanende dat men geen algehele herschepping, wederbaring en verandering behoefde. Ach, dat die ongelukkige lieden, die meenen rijk te zijn en niets nodig te hebben, toch eens van den Heere Jezus leerden, hetgeen zij niet weten, al wanen zij dat zij het wel weten, dat zij ellendig en arm en blind en naakt zijn. "Ik raad u", zegt Hij tot dezulken, "dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte kleederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uwe oogen met oogenzalf, opdat gij zien moogt." Dat is met andere woorden: hoe groot uw zonden en ellenden zijn, hoe gij van zulke ellende verlost zult worden, hoe gij God voor zulk een verlossing zult dankbaar zijn.

De oogen des Heeren gaan tot in de diepste schuilplaats van 't menselijk hart. Hij beproeft de nieren en verstaat het verborgene onzer gedachten en overleggingen. Bij menschen geldt soms schijn, bij den Heere geldt het zijn! Waar is wat voor den Heere en door en tot den Heere? Waar een ziel is, die gevoelt en belijdt, dat zij niets is en niets heeft en niets wil en niets kan, waar waarachtige geestelijke armoede is, waar het hart verslagen, verbroken en verbrijzeld is, waar men voor 's Heeren Woord beeft, waar men niet durft opzien, maar de hand op de borst slaande, uitroept: "O God, wees mij Zondaar genadig!", waar men met een verslagen geest erkent en in oprecht berouw en boete het belijdt: "O God, als Gij mij in de hel zoudt werpen, zou ik uw oordeel rechtvaardig en billijk moeten noemen. Lankmoedige God! hoe hebt Gij mij tot hiertoe kunnen dragen? Wat is mij, dat ik nog niet ben omgekomen en verdelgd in mijn ongerechtigheid?" Ach, zulk een belijdenis kan de onbekeerde met de lippen, met zijn verstand opzeggen, maar het is de Geest des Heeren Heeren alleen, die in het hart grijpt, hetzelfde vermorzelende door den geweldigen hamer der wet, om hetzelfde wederom te vernieuwen naar het beeld des Onzienlijken. Het is de Geest des Heeren Heeren, die met het scherp tweesnijdend zwaard des Woords het hart doorboort, doorwondt en doorsnijdt, om het vervolgens te genezen met den balsem uit Gilead. Het is de levendmakende Geest van Christus, die le-

ven blaast in den dooden zondaar, anders blijft hij dood, al gebeurden er aan hem ook wonderen. Heil hem, die het erkent, gevoelt, belijdt en biddende wordt gemaakt: "Heere, onderzoek en beproef mij; zie hoe ik het voor U meen. Bekeer mij, o God, zoo word ik bekeerd, genees mij, zoo ben ik genezen! Ik maak U mijn zonden bekend en verberg voor U mijn overtredingen niet." Waarlijk, wien het wezenlijk ernst wordt, tot den Heere te komen als een arm zondaar, als een bedelaar, die zijn naaktheid voor het alziend oog niet bedekt, bij dien komt een oprechte droefheid naar God, een ongeveinsd treuren over de zonde, een wezenlijke erkenning van volslagen armoede en krachteloosheid, een levendig besef van te liggen onder den rechtmatigen vloek en toorn Gods, onder de macht des Satans, onder de eeuwige verdoemenis, een honger, ja - dat ik mij zoo eens uitdrukke: een geeuw-honger en dorst naar de gerechtigheid, en daar komt vreugde, vrede, rijkdom en kracht, zegen en genade, eeuwige verlossing en zaligheid. Men hoort er zich zalig spreken en wordt verzadigd met genade voor genade uit de volheid van Christus, den Geneesmeester en Heiland van zondaren en niet van rechtvaardigen, en men erkent er de opperheerschappij, van Hem, Die, zoo Hij er eenigen, zoo Hij ons behoudt en zaligmaakt, dit doet naar Zijn barmhertigheid en vrijmachtig welbehagen in Christus Jezus, in Wien al de volheid der Godheid, des levens en der gerechtigheid voor een armen zondaar woont.

Het is tot zulk een heerlijk einde, lieve moeder, dat ik met u en voor u bid, wat gij mij schrijft: dat gij bidt, dat de Heere u Zijnen Heiligen Geest schenke en in genade aanneme. O, welk een vreugde zou het voor mij zijn, zoo de Heere u, die mij geboort heeft, wederbaarde door Zijn H. Geest en vernieuwde naar het evenbeeld van Jezus! Hebt gij dit, dan komt het overige van Hem met overvloed. De Vader der lichten, van Wien alle goede gaven af- en nederdalen, geve u Hem te kennen in waarheid en gerechtigheid, Die Zich wil openbaren als een Man der weduwen en Vader der weezen en als een rijke Vergelder dengenen, die Zijn aangezicht zoeken in oprechtheid. Amen.

Zo schrijft dr. H.F. Kohlbrugge aan zijn moeder. Deze brief is overgenomen uit de bundel, getiteld: *Door Zijne wonden is ons genezing geworden*, kortgeleden opnieuw verschenen bij uitgeverij J.J. Groen en Zoon te Leiden. Zie de recensie, die mogelijk in dit nummer is opgenomen.

B.

Uit 'De Bergrede I' van dr. D. Martyn Lloyd-Jones

1.

Er is slechts één manier om de dood aan het kruis te begrijpen en die luidt als volgt:

*Geen ander was in staat,
De prijs der zonde te betalen.
Hij alleen kon de poort ontsluiten
En ons binnenlaten.*

Het probleem van de zonde is daarvoor de verklaring. Ja, het is zo dat als de zonde er niet was de menswording van Christus ook niet noodzakelijk was geweest. Zo diep gaat nu het probleem van de zonde. De mensheid zeggen wat gedaan moet worden is niet voldoende. God had dat al gedaan door de wet die Hij via Mozes gegeven heeft, maar niemand had haar nageleefd. 'Er is niemand rechtvaardig, ook niet één'. Al de oproepen tot de mannen en vrouwen om een beter leven te leiden hadden al gefaald lang voordat Jezus kwam. De Griekse filosofen hadden geleefd en de mensen onderwezen voor Zijn geboorte. Kennis en informatie en al dergelijke dingen zijn niet genoeg. Waarom niet? Vanwege de zonde in het menselijk hart. Dus de enige manier om de genadeleer van het Nieuwe Testament te begrijpen is te beginnen bij de zondeleer. Wat de zonde verder ook mag zijn, ze is in ieder geval iets dat alleen maar aangepakt kon worden door de komst uit de hemel naar de aarde van die eeuwige Zoon Gods en door Zijn gaan naar de dood aan het kruis. Dat moest gebeuren, er was geen andere weg. God, en ik zeg dit

met eerbied, zou nooit toegelaten hebben dat Zijn eniggeboren Zoon moest lijden zoals Hij geleden heeft als dat niet volkomen noodzakelijk was: en het was noodzakelijk vanwege de zonde.

Maar datzelfde geldt ook voor de Nieuwtestamentische leer van de wedergeboorte. Denk eens aan al het onderwijs over het opnieuw geboren worden, en over de nieuwe schepping, dat in al de Evangelien en de Brieven kan worden teruggevonden. Dat is zonder betekenis als u de Nieuwtestamentische zondeleer niet begrijpt. Maar als u haar wel begrijpt, dan zult u ook heel duidelijk zien dat, tenzij een mens wedergeboren wordt, en een nieuwe aard en een nieuw hart ontvangt, hij onmogelijk gered kan worden. Maar de wedergeboorte heeft geen betekenis voor mensen die een negatieve opvatting van zonde hebben en die haar onpeilbaarheid niet beseffen. Dit is dus het punt waar we moeten beginnen. Dus, als u een hekel heeft aan de Nieuwtestamentische zondeleer, betekent dat eenvoudig dat u geen christen bent. Want u kunt geen christen zijn zonder te geloven dat u wederom geboren moet worden en zonder te beseffen dat niets dan de dood van Christus aan het kruis u kan verlossen en met God kan verzoenen. Al diegenen die op hun eigen arbeid vertrouwen ontkennen het Evangelie, en de reden daarvoor is altijd dat ze zichzelf nooit als zondaar gezien hebben, of dat ze nooit de Nieuwtestamentische zondeleer begrepen hebben. Dit is een zaak van het grootste belang.

Deze leer is daarom van wezenlijk belang bij het vaststellen van onze opvatting van de ware evangelieprediking. Zonder de zondeleer en zonder een begrip van wat de zonde is, is er geen ware evangelieprediking. Ik wil niet onredelijk zijn, maar ik zeg u dat een Evangelie dat slechts zegt, 'Kom tot Jezus', en Hem als een Vriend voorstelt, en een geweldig nieuw leven aanbiedt zonder overtuiging van zonde, geen Nieuwtestamentische evangelie-prediking is. De kern van de evangelieprediking is te beginnen bij het prediken van de wet; en het is vanwege het feit dat de wet niet gepredikt wordt, dat er zoveel oppervlakkige evangelieprediking is. Onderzoek de bediening van onze Heere Zelf maar en u zult zich niet aan de indruk kunnen onttrekken dat Hij soms, in plaats van druk op de mensen uit te oefenen om Hem te volgen juist grote obstakels op hun weg plaatste. Hij zei dus eigenlijk: 'Beseft u wat u aan het doen bent? Weet u wat u dit gaat kosten? Beseft u waar dit toe zou kunnen leiden? Weet u dat dit zelfverloochening, het dagelijks opnemen van uw kruis en Mij navolgen, betekent?' Ik zeg u, de ware verkondiging van het Evangelie moet vanwege deze zondeleer altijd beginnen met het prediken van de wet. Dit betekent uitleggen dat de mens geconfronteerd zal worden met de heiligheid Gods, met Zijn eisen, ook met de gevolgen der zonde. Het is de Zoon van God Zelf Die spreekt over het in de hel geworpen worden. Als die leer over de hel u niet bevalt betekent dat gewoon dat u met Jezus Christus van mening verschilt. Hij, de Zoon van God, geloofde in de hel; en het is door middel van het blootleggen van de ware aard der zonde dat Hij leert dat de zonde de mens uiteindelijk in de hel doet belanden. De evangelieprediking moet dus beginnen met de heiligheid Gods, de zondigheid van de mens, de eisen der wet, de straf die door de wet wordt toegemeten en de eeuwigdurende gevolgen van wandaden en wangedrag. Alleen de mens die er toe gebracht wordt zijn zonde in te zien haast zich naar Christus voor verlossing en bevrijding. Elk geloof in de Heere Jezus Christus dat niet daarop gebaseerd is is geen waar geloof in Hem. U kunt zelfs een soort psychologisch geloof in de Heere Jezus Christus hebben; maar een waar geloof ziet in Hem Diegene Die ons van de vloek der wet verlost. Zo begint nu de ware evangelieprediking, en dat is natuurlijk in de eerste plaats een oproep tot bekering, 'de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus'.

Deze zondeleer is op precies dezelfde manier ook van wezenlijk belang voor een ware opvatting over de heiligmaking, en ik denk

dat we opnieuw het dringend belang hiervan voor de hedendaagse situatie moeten inzien. Niet alleen onze evangelieprediking is oppervlakkig geweest, maar ook onze opvatting van de heiligmaking. Het is veel te vaak zo dat mensen op een zelfvoldane, oppervlakkige manier tevreden met zichzelf zijn omdat ze niet schuldig zijn aan bepaalde dingen - overspel bijvoorbeeld - en daarom denken dat alles met hen wel goed zit. Maar ze hebben nooit hun hart onderzocht. Zelfbehagen, zelfvoldaanheid en oppervlakkigheid zijn precies het tegenovergestelde van de Nieuwtestamentische leer van de heiligmaking. Hier zien we dat heiligheid een zaak van het hart is, en niet slechts van gedrag; het zijn niet alleen de daden van iemand die tellen, maar ook zijn begeerten; niet alleen mogen we de daad niet plegen, we mogen haar ook niet begeren. Dit dringt door tot de diepste reikwijdten van het hart, en zo leidt deze opvatting van heiligmaking tot voortdurende waakzaamheid en zelfonderzoek. 'Waakt', zegt de apostel Paulus tegen de Korinthen. 'Onderzoek uzelf, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf'. Onderzoek uw eigen hart en ontdek of daar geen kwaad woont. Dat is Nieuwtestamentische heiligmaking. Is dat niet veel verontrustender dan die oppervlakkige opvatting van de heiligmaking die slechts in termen van daden denkt? Boven alles, deze zondeleer doet ons de absolute behoefte inzien van een macht groter dan onszelf om ons te verlossen. Ze is een leer die een mens tot Jezus doet rennen om op Hem te steunen; ze doet hem inzien dat hij zonder Hem niets kan doen. Ik zou dus nogmaals willen zeggen dat de manier waarop het Nieuwe Testament de heiligmaking voorstelt niet als volgt gaat: 'Wilt u het leven met de hoofdletter "L" leven? Wilt u blijvend gelukkig zijn?' - Nee, het is het preken van de zondeleer, het is het ontdekken van de mens aan zichzelf zodat, als hij zichzelf gezien heeft, hij een afschuw van zichzelf zal hebben en arm van geest zal worden, en zachtmoedig, zal treuren, zal hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, zich naar Christus zal reppen, in Hem verblijven. Het is niet zozeer een ervaring die u ontvangt, maar meer een leven dat geleefd moet worden, en een Christus Die nagevolgd moet worden.

Tenslotte, alleen waar begrip van de Nieuwtestamentische zondeleer kan ons slechts in staat stellen de verhevenheid van Gods liefde voor ons te beseffen. Voelt u dat uw liefde voor God zwak en gering is en dat u Hem niet voldoende liefheeft? Laat ik u er nog eens aan herinneren dat dit de beslissende toets van ons belijden is. We zijn bestemd God lief te hebben, niet alleen bepaalde dingen van Hem te geloven. Deze mannen van het Nieuwe Testament hadden Hem lief en ze hadden de Heere Jezus Christus lief. Lees de levensbeschrijvingen maar van de oudvaders en u zult zien dat ze een liefde voor God bezaten die steeds maar groeide. Waarom hebben we God niet lief zoals we zouden moeten? Omdat we nooit beseft hebben wat Hij voor ons in Christus heeft gedaan, en dit is weer zo omdat we nooit de aard en het probleem der zonde beseft hebben. Alleen als we beseffen wat de zonde werkelijk is voor God, en beseffen dat Hij desondanks Zijn eniggeboren Zoon niet spaarde, kunnen we beginnen Zijn liefde te begrijpen en de omvang daarvan in te zien. Als u dus God meer lief wilt hebben, houdt dan vast aan de zondeleer, en als u beseft wat de zonde voor Hem betekende, en wat Hij eraan gedaan heeft, dan zult u zien dat Zijn liefde werkelijk verbijsterend hoog verheven is.

Daar heeft u dus de redenen waarom we ons op deze manier moeten concentreren.

Het bovenstaande is te vinden in het boek van dr. D. Martyn Lloyd-Jones, onder bovengenoemde titel in onze taal uitgegeven is door Uitgeverij J.J. Groen en Zoon te Leiden, bladzijden 235-238.

B.

Najaarsvergadering "Helpende Handen"

Een kwestie van vragen?!

De Vereniging "Helpende Handen" organi-

seert op D.V. zaterdag 6 oktober de najaarsvergadering in scholengemeenschap "De Driestar", Ronsseweg 557 te Gouda.

Het thema van deze vergadering is: "EEN KWESTIE VAN VRAGEN?!" Over de taak en plaats van hulp vragers in de zorg. Het thema zal worden ingeleid door ds. D. Rietdijk, die spreekt over de nood waaruit de Vereniging is ontstaan en door de heer A.J. van der Bijl die in zal gaan op de ontwikkelingen die zich op dit moment voordoen in de zorg voor mensen met een handicap.

De heer J. van Dijke laat een diaserie zien over de hulp- en dienstverlening die momenteel wordt geboden.

In de middagvergadering is in verschillende gespreksgroepen gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen.

De vergadering begint om 10.15 uur en zal besloten worden om 15.30 uur.

Er is een crèche aanwezig.

Iedereen is van harte welkom.

Opgave/informatie: 03480 - 20390.

Jeugdappèl te De Bilt

Nog even een herinnering....

Op D.V. zaterdag 20 oktober 1990 wordt voor de zestiende keer het Jeugdappèl gehouden, dat wordt georganiseerd door (een commissie van) de Landelijke Commissie Jeugdkontakten (LCJ) van onze Christelijke Gereformeerde Kerken. De aanvangstijden zijn 10.30 uur en 14.00 uur. Rond 16.00 uur wordt de middagbijeenkomst gesloten. Het thema voor deze dag is: "Op de plaats rust!".

's Morgens zal Ds. M.C. Tanis een Bijbelstudie verzorgen. Na een klankbeeld hoopt Ds. J.H. van Dijk te spreken over "Rust voor je lichaam". Na de middagpauze spreekt weer Ds. J.H. van Dijk, echter nu over het tweede deelthema: "Rust voor je ziel".

Een forumdiscussie met mogelijkheid tot "hardop meedenken" maakt ook deel uit van het programma. Het eindappèl wordt verzorgd door Ds. J. Oosterbroek.

De jeugdappèldag wordt gehouden in Dorps-huis H.F. Witte, H. Dunantplein 4 in De Bilt. Parkeergelegenheid is er voldoende.

Iedereen, ook ouderen, hartelijk welkom.

Toogdag G.B.S

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op DV zaterdag 27 oktober 1990 haar 25e toogdag. Zoals de laatste jaren gebruikelijk is, wordt deze bijeenkomst gehouden in de Rehobothkerk aan de Nairacstraat te Barneveld.

Tijdens de morgenbijeenkomst (van 10.30 uur tot 12.30 uur) hopen te spreken ds. P. Blok (uit Kootwijkerbroek), ds. S. de Jong (Staphorst) en ds. W. Verhoeks (Arnhem).

's Middags hopen ds. P. Beekhuis (Rotterdam-Kralingen), ds. A. van der Meer (Wekerom) en ds. A.J. Wijnmalen (Vianen) het woord te voeren. Het middagdeelte duurt van 14.00 uur tot 15.30 uur.

In de middagpauze is er gelegenheid om aan de boekentafels in de kerk en de Markthal Bijbels, psalmboeken en andere uitgaven van de GBS in te zien.

De GBS werd in 1966 opgericht met als doel het handhaven en het bevorderen van het gebruik van de Bijbel in de Statenvertaling. De eerste toogdag werd gehouden op 20 augustus 1966 in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente aan het Mijnsheerenplein te Rotterdam. Daarna zou deze dag jaarlijks worden gehouden.

Voor de jeugd

Nehemia 105.

"Voorts zetten wij ons geboden op..."

Neh. 10 : 32 v.v.

Beste jongelui!

De laatste keer dachten we na over het huwelijk en het houden van de sabbat.

Dat zijn heel belangrijke zaken, waarom-trent we hopen dat jullie er ook over hebben nagedacht. Daar is echter nog veel meer gebeurd. Het tekstgedeelte zegt met weinig woorden heel veel. "Voorts zetten wij ons

geboden op". Dat wil heel eenvoudig zeggen: Men verplichtte zichzelf en elkander tot heel veel dingen. Men zou o.a. het sabbatsjaar in acht nemen. Dat had de Heere ook bevolen. Eens in de zeven jaar moest het land braak blijven liggen. Men zou dan als een eventuele schuldeiser de schuldige niet lastig vallen. Dat zet dus een rem op het egoïsme. Men moest niet alleen aan zichzelf denken, doch ook aan de naaste. Men mocht geen lid zijn van de partij van de drie "h" 's: Halen, Hebben, Houden. Officieel bestaat deze partij niet. Toch geloof ik dat ze heel veel leden telt. Niet alleen in de wereld, maar ook in de kerk. Ieder is, als het er op aan komt, een liefhebber van zichzelf. Terwijl men God lief moet hebben boven alles en de naaste als zichzelf. Een hele opgave! Niet door mensen gegeven, maar door God! Lees niet al te vlug verder, doch sta er even bij stil. Dit kan je stil maken voor God en je je schuld laten zien tegenover God en ook tegenover de naaste.

"Voorts zetten wij ons geboden op". Wat er dan volgt, heeft allemaal met de dienst des Heeren te maken. Die was in alle opzichten in verval geraakt. Rondom de tempel was er in het oude testament heel veel te doen. Doch als men in waarheid God niet dient, dan raakt de dienst van God ook in verval. En dat werd nu gezien als schuld. Daar moest verandering in komen. Ook ten deze moest men zich bekeren. Dat houdt, kort gezegd in: Alle voorgeschreven offers moesten worden gebracht. En dat waren er heel wat. Daar werd een "aanslag" door gedaan op het inkomen van de Israëliet. En die "aanslag" was niet laag. Het beste van het vee en het land diende de Heere gegeven te worden. Dat was ook mede bestemd tot onderhoud van hen die rechtstreeks bij de dienst des Heeren betrokken waren, namelijk de priesters en de levieten. Die hadden bij de verdeling van het land geen erfdeel toegewezen gekregen. Zij moesten daarom door de andere stammen onderhouden worden.

Daaromtrent zetten zij zichzelf geboden op. Zij spraken af, om het heel eenvoudig te zeggen, dat een ieder zijn "schuldige plicht" in financieel opzicht, ten opzichte van de dienst des Heeren, na zou komen. God had recht op Zijn deel. En de priesters, die het altaar dienden, moesten ook van het altaar leven.

De offerdienst was in het oude testament van grote betekenis. Er moesten schuldoffers worden gebracht en ook dankoffers. Daar kwam het in hoofdzaak wel op neer. De schuldoffers deden het volk weten dat het bij God in de schuld stond. En dan niet in financieel opzicht, ook dat, maar bijzonder in geestelijk opzicht vanwege de zonden. Aan die schuld moest voldaan worden. Daar moesten offers voor gebracht worden. Daar moesten dieren hun leven voor geven. Dit moest dagelijks gebeuren, omdat men dagelijks weer schuld met schuld vermeerderde. Nu konden al die offers, die bij duizenden gebracht zijn in het oude testament niet wezenlijk de schuld wegnemen. Want "brandofferen, noch offers voor de schuld, voldeden aan Gods eis noch eer". Al die offers wezen heen naar dat ene Offer wat God reeds van eeuwigheid af, Zichzelf tot een Brandoffer had voorzien. En dat was het Offer van Zijn Eniggeboren en veel geliefde Zoon. Die stond toen nog als de enige Hogepriester en als het enige Offer te komen. Hij zou met één Offerande een volkomen genoegdoening teweeg brengen. En dat heeft Hij ook gedaan op de kruisheuvel Golgotha. Daar is Hij als het ware Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, geslacht. Hij is het ware Schuldoffer, waar God als de Schuldeiser alleen voldoening in heeft gevonden.

De oud testamentische offers wezen de gelovigen daarheen. Dat zij ook dankoffers moesten brengen, ligt logisch in het verlengde. Want als God op grond van de offers voorlopig Zijn toorn inhield, om die volkomen te doen neerkomen op Zijn Zoon, gelijk Hij ook gedaan heeft, dan was men daaromtrent toch wel dankbaarheid verschuldigd. En die moest ook worden getoond. Dat is iets anders dan met woorden betuigd. Want men kan met een gesloten portemonnee heel veel dankbare woorden zeggen, terwijl het geen

cent kost. Dat is natuurlijk een zeer goedkope dankbaarheid. Het is eigenlijk helemaal geen dankbaarheid. "Dank je" zeggen, is wel het minste wat men doen kan. Zo wordt het onder ons wel eens gezegd. En als het dan daarbij blijft, zegt het natuurlijk niet veel. Eigenlijk niets.

Wij leven in het nieuwe testament. Hét Offer is gebracht. Het grote schuldoffer. Dat is zo volkomen gebracht, dat er door ons geen schuldoffer meer behoeft te worden gebracht. Als men door te betalen zelf nog iets aan God zou willen voldoen, dan is dit ten diepste een belediging t.o.v. God en het Offer dat Hij gegeven heeft en t.o.v. Zijn Zoon, Die Zichzelf als een offerande Gode onstraffelijk opgeofferd heeft.

Er wordt van ons niets gevraagd dan een volkomen vertrouwen in het Offer dat door de Heere Jezus is gebracht. Wie dat vertrouwen mag beoefenen, dat is dus geloven in de Zoon en in Zijn Offer, die gaat voor God vrij uit. Die is vrijgesproken van schuld en straf en die heeft een recht op het eeuwige leven.

God wil nu alleen maar dankoffers zien. Niet omdat God die nodig heeft. Want Hij heeft van ons niets nodig. "Al d'aard", met alles wat zij heeft, met al wat zich beweegt en leeft, zijn het wettig eigendom des Heeren....". Laat daarom niemand ooit denken, dat God om het zijne verlegen zit. Hij wil het echter wel zien. Daar is dan ook nu nog de dienst der offeranden voor. "De dienst der offeranden", zo wordt het kollekteren in de kerk genoemd. Tot onderhoud van de dienst des Heeren. De dienst des Heeren houdt heel wat in. Opmerkelijk is het, dat als in de Heid. Kat. het vierde gebod verklaard wordt, het antwoord begint met te zeggen: "Eerstelijk dat kerken en scholen onderhouden worden..."

De dienst der Offeranden, daar zit dus heel wat aan vast. Het is dienst aan God. Het is geen dom ritueel gebeuren, wat er nu eenmaal bij hoort. Neen, God houdt ook daar het oog op gericht. Er kan in die donkere zak niets gedaan worden wat God niet ziet. Van de Heere Jezus wordt gezegd, dat Hij Zich bij de tempel neerzette, tegenover de schatkist. Een tekst waar meestal niet over wordt gepreekt. Hij staat toch in de bijbel. En niet voor niets. Hij zag de rijken hun gaven in de schatkist werpen. Die deden dat met een zeker gebaar, om van de mensen gezien te worden. Zo kan het ook en zo hoort het niet. Doch Hij zag ook dat een arme weduwe één penning daarin wierp. Het was maar een luttel bedrag. Wij zouden in onze welvaartstijd zeggen: één stuiver. Doch het was alles wat zij bezat. "Haar ganse leeftocht". Veel mensen gebruiken deze woorden nog al eens om een zekere gierigheid te bemantelen. En daar wordt door de Heere ook dwars doorheen gekeken. Hij ziet in onze gaven onze waardering voor "Zijn onuitsprekelijke Gave". Wie daar enig besef van heeft, zal zich, als het over de dienst des Heeren gaat, er niet met een "koopje" van zoeken af te maken. Jezus heeft gezegd: "Geef de keizer wat des keizers is, en Gode wat Gods is". Deze tekst wordt nogal eens aangehaald om de mensen er toe aan te moedigen eerlijk hun belasting te betalen. "Geef de keizer, wat des keizers is". Dat moet zeker gebeuren. Doch het tweede deel wordt dan achterwege gelaten: "Geef Gode wat Gods is". Als men de keizer zijn deel niet geeft, dan krijg je last met de belastinginspekteur. En als je God Zijn deel niet geeft, zou Hij dat niet zien en zoeken? De toepassing die hier gemaakt moet worden, vinden vast heel veel mensen niet erg toepasselijk. Zij worden er zelfs onpasselijk van. Ik hoop toch dat een ieder dit ter harte zal nemen, dat God ook vandaag nog offers van ons vraagt, tot instandhouding van Zijn dienst. Hij wil daar Zijn zegen op laten rusten. Genade is niet voor geld te koop. Toch heeft genade wel met geld te maken. Wie werkelijk van genade heeft leren leven, zal het in zijn offer tot uiting zoeken te brengen. Dan geeft een Offer, dat geen mond heeft, meer te kennen, dan iemand die een mond vol dankbaarheid heeft, doch geen offer weet te brengen.

De laatste regel van hoofdstuk 10 zegt heel veel. "Dat wij also het huis onzes Gods niet zouden verlaten". Dat wil zeggen: Men ging

niet van de gedachte uit: De kerk heeft het niet nodig. Die zoekt het zonder mij ook wel uit. Doch een ieder gevoelde zijn verantwoordelijkheid t.o.v. God en Zijn dienst. Men kan van inhouden arm worden en van geven rijk. Ik weet dat er gelukkig ook mensen zijn, die dit verstaan. Zij geven niet om rijk te worden. Doch zij geven omdat God het hun waard is. En daar doet de Heere Zijn zegen op rusten. En de zegen des Heeren, die maakt rijk. Spr. 10 : 22. Dat is Gods woord. Dat is waarheid. Gelukkig diegenen die in de waarheid wandelen.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekaankondiging

1. Christmas Evans door B.A. Ramsbottom. B.V. Uitgeverij De Banier - Utrecht.

We ontvingen dit boekje ter recensie. We hebben het nog niet gelezen. Toch willen we er nu al melding van maken omdat de prijs tot 20 oktober a.s. f 7,50 is. De gewone prijs is f 15,75. Het is een boekje van 113 bladzijden. Op de achterzijde van de omslag lezen we het volgende:

"Christmas Evans (1766-1838) wordt één van de grootste Baptisten predikers van Engeland genoemd. Ds. B.A. Ramsbottom tekent ons het zeer bewogen leven en de prediking van van deze in zijn tijd beroemde en geliefde Engelse predikant. Door zijn beeldende preken wordt hij wel genoemd de Bunyan van Wales. In een tijd van grote armoede trok hij duizenden hoorders."

Laat het bovenstaande een voorlopig richtsnoer zijn. Wanneer het boekje niet aande verwachtingen beantwoordt hopen we het spoedig in de rubriek Boekbespreking te vermelden.

2. Jouw vragen beantwoord

De bedoeling is dat er bij uitgeverij J.J. Groen en Zoon te Leiden een serie boeken verschijnt, waarin vragen worden beantwoord die door jongeren van 16 jaar en ouder over allerlei onderwerpen aan de commissie van redactie worden gesteld. De redactie wordt gevormd door ir. J. van der Graaf, drs. I.A. Kole en ds. L.W. van der Meij. Vragen kunnen tot 31 december a.s. worden ingediend bij drs. I.A. Kole, Prins Bernhardstraat 36, 2825 BN Berkenwoude.

B.

Boekbespreking

....Nieuwe Kracht ontvangen door vijf Hervormde predikanten.

Uitgeverij J.J. Groen en Zoon - Leiden.

Dit boek bevat 52 meditaties van bijna allemaal drie bladzijden voor ouderen, geschreven door de volgende emeriti predikanten: H.G. Abma, C. van den Bergh, C.A. Korevaar, E.F. Vergunsten W. Vroegindewij. De namen zijn bekend. Alle predikanten hebben verschillende gemeenten gediend en hebben hun plaats in het kerkelijk, soms ook in het politieke, leven ingenomen. Ze staan zelf ook aan het einde van het leven en kunnen dus begrijpen wat het voor velen betekent om oud te zijn en in omstandigheden te verkeren, waar men vroeger geen weet van had. Daarom moeten de meditaties vele ouderen wel aanspreken. Ze gaan over de volgende onderwerpen: bidden, danken, eenzaamheid, geloof, vergeving, volharding, de eeuwige jeugd, het eeuwige leven, de opstanding, kinderen, lijden, de onveranderlijkheid van

God, de veranderlijkheid van de mens, het sterven, de zin van het bestaan. Voor bijzondere dagen zijn er ook meditaties.

'Dit boek is zeer geschikt voor persoonlijke meditatie, terwijl de meditaties ook gebruikt kunnen worden voor avond- of weeksluizingen in bijeenkomsten voor ouderen.' Zo wordt het boek aangekondigd op de achterzijde van de band.

In dit boek is te zien dat elke prediker de boodschap van Gods Woord op een eigen manier weergeeft. De ene meditatie gaat dieper dan de andere, de ene spreekt ook meer aan dan de andere. En elke lezer zal naar eigen gesteldheid aan de ene boven de andere meditatie de voorkeur geven. Dat is begrijpelijk. Het gaat er uiteindelijk om dat de Heere er Zijn zegen over gebiedt.

Het boek is ook geschikt voor jongere lezers, maar we kunnen ons voorstellen, dat vooral oudere mensen naar zo'n boek zullen grijpen. Vele ouderen zijn nog onvoorbereid voor de eeuwigheid. Dat klinkt in deze meditaties door, maar we zouden graag vanwege de ernst hiervan gezien hebben dat dit meer benadrukt was. Het gaat toch om eeuwig wel of eeuwig wee. En het is nu nog het heden der genade. De roepstem is: bekeert u en leeft. We hopen van harte dat dit boek voor velen tot zegen is. Het is gezet in een heldere letter. Bij elke meditatie zijn een Schriftge-deelte en twee psalmen aangegeven. Het boek kost gebonden f 29,50. Het telt 168 bladzijden.

B.

STEUN GLIAGG DE POORT

voor gespecialiseerde psychosociale hulp aan jeugdigen en volwassenen.

een verantwoord alternatief voor de RIAGG's met vestigingen in Amersfoort, Goes, Schiedam en Zwolle. De sterke toename van het aantal hulpvragen veroorzaakt onverantwoord lange wachtlijsten en zelfs patiëntenstops. En dat terwijl de hulp zo dringend noodzakelijk is!

Wat is verantwoorde hulpverlening U waard?

Maak uw gift over op giro 3971975

Inv. GLIAGG DE POORT - SCHIEDAM - TEL. 010-4261081

HET BLIJVENDE WOORD

Dat is de titel van het door de GBS uitgegeven boek met informatie over predikanten uit de 16e en 17e eeuw en de kerkgebouwen waarin ze hebben gesproken.

Ook voor de jeugd een bijzonder lezenswaardig boek; zij wordt erdoor herinnerd aan het erfgood van de Reformatie.

Het boek is voorzien van fraaie kleurenfoto's van de 60 kerken en portretten van vele predikanten; groot formaat (22 x 29 cm), gebonden, 255 blz.

Prijs **f 42,50**

Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan onderstaand adres.

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

Westkapelle TE HUUR

vacantiehuis en luxe sta-caravans op zeer mooi en rustig plekje op boerderij dichtbij het strand, tel. 01187-1441.

TEXEL bungalows, sta-caravans, volledig pension: 02220-18391 voor folder of inlichtingen

vakantiecentrum
De Verrassing

ZENUWACHTIG? OF WAT GESPANNEN?

Onze volledig plantaardige Rust- en Kalmeringstabletten werken rustgevend en kalmerend. Bevorderen bovendien een goede nachtrust!

Kuur voor een maand f. 22,50 incl. verz.kosten.

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetstraat 5 - 2011 WL Haarlem
Telefoon 023 - 312882, b.g.g. 023 - 324606